

Kako nam lahko koristijo zgodnji troti

Marija Sivec

cebelarstvo.lucka@gmail.com

Večina čebelarjev ne ve, da so nekatere čebelje družine, take s šestimi sati zalege, že marca sposobne graditi satje. Če je ugodno vreme in je dotok medicine v panj, se čebele pospešeno pripravljajo na novo sezono. Zavedati se moramo, da čebele v tem času ne nabirajo zaloge za nas, čebelarje. Stare pašne čebele nabirajo zalogo medu za tiste mlade panjske čebele, ki bodo ostale v panju, in njihovo novo matico. Potem pa gredo ...

Vse družine na pomlad niso enako močne, zato se tudi razvijajo različno, in tudi rojijo ne vse naenkrat.

V panju, ki izroji, ostanejo zalega, zrel matičnik in panjske čebele. Da se bo matica kakovostno oprasila, potrebujemo dovolj trotov. Maja to ni nobena težava, trotov je dovolj, matice se, upajmo, kakovostno oprasio, je pa lahko pomanjkanje trotov problem pri družinah, ki rojijo zgodaj, že v aprilu. Še večja težava s pomanjkanjem trotov bi lahko bila pri vzrejevalcih, kjer je treba oprasiti veliko število matic. Ampak ne skrbite, oni vedo, kako se stvari streže, saj so profesionalci in si ne dovolijo pomanjkanja trotov. Močne družine imajo že zgodaj dovolj mladih čebel, ki že imajo razvite voskovne žleze in bi zidale. Spomladi je v panju dovolj praznih celic za čebeljo zalego, med in cvetni prah, zato jih gradnja čebeljih celic ne zanima preveč. Bi pa gradile trotovino, česar čebelarji ne znamo izkoristiti. Družini, ki ima spomladi, neodvisno od datuma, pet ali več satov zalege (zunaj mora mediti in vremenska napoved za naslednjih nekaj dni mora biti ugodna), ob rob gnezda postavimo prazen satnik, ki smo mu, da lažje začnejo, na zgornjo letev nalepili trak satnice, za katerega ni treba, da je širši od enega centimetra (s tem jih usmerimo, da bodo gradile

tam in tako, kot mi želimo). Čebele bodo prazen prostor hitro pozidale, v celoti s trotovskimi celicami, in matica bo že po nekaj dneh tu zalegla jajčeca. Vzrejevalec bo naredil tak poseg samo v vnaprej določenih družinah, mi, navadni čebelarji, pa lahko povsod. **Zakaj je tak poseg dober?** Za vzrejevalce, ker imajo že zgodaj spomladi spolno zrele trote, ko se drugi šele prebujajo, v nadaljevanju sezone pa veliko količino izbranih trotov, in je zato verjetnost, da se matice oprasio s »pravimi«, večja. In mi, navadni čebelarji? **Kar nekaj idej imam, kako nam lahko koristi.**

1. Če imamo res dobro čebeljo družino in si želimo uporabiti njen genetski potencial za razplod, jo lahko uporabimo na opisani način. Čebele lahko prejmejo dober genetski material od trote z manj čebelarjevega dela.
2. Povsod, kjer imamo čebelarji (jaz recimo na Primorskem) težave z obarvanimi čebelami, bi si lahko pomagali na ta način. V družine dodamo gradilnik. Pri družinah z obarvanimi zadki trotovino izrežemo kot apitehnični ukrep. Pri rasno čistih pa pustimo, da se poležejo troti. Količina »pravih« trotov bo v nekaj letih lahko močno izboljšala situacijo na terenu.
3. Pozimi so v panjih poleg čebel tudi varoje. Ko se polegajo nove čebele, se razmnožujejo tudi varoje. Varoja se rada naseli v trotovsko zalego. To dejstvo lahko uporabimo kot apitehnični ukrep, le na pravočasno izrezovanje ne smemo pozabiti.
4. Čedalje več ljudi dela razne kreme, losjone in podobno. Za to potrebujemo deviški vosek. To je najlažji način, da pridemo do njega.
5. Izdelujemo satnice iz starega, z zdravili in kemikalijami onesnaženega voska. Vosek iz gradilnikov ima manj primesi. Stalimo ga in shranimo. V nekaj letih ga bo dovolj, da zamenjamo vse staro satje s takimi satnicami, na katerih se bodo čebele tako dobro počutile kot nekoč.

Napotki za premik čebeljih družin

Simon Golob

svetovalec JSSČ za tehnologijo čebelarjenja

simon.golob@czs.si

Spomladanski meseci so čas, ko čebelarji začnemo premikati čebelje družine. Naj gre za premike celotnih prevoznih enot z namenom izkoriščanja prvih gospodarskih paš ali posameznih čebeljih družin, katerih premik je posledica nakupa, prodaje ali pa prestavitve čebeljih družin iz enega našega čebelnjaka v drugega.

Premike čebeljih družin med posameznimi lokacijami lahko čebelarji izvajamo le iz in na registrirana stojišča ter čebelnjake ali včasne čebelnjake, za kar potrebujemo predhodno pridobljeno potrdilo veterinarja VF NVI, priporočljivo pa tudi soglasje poverjenika za pasišča (v primeru da gre za premike z namenom izkoriščanja paš in prezimovanja čebeljih družin ter obvezno kadar gre za premike na registrirana stojišča skladno vključena v pašne rede posameznih čebelarskih društev). Pri premikih čebel, ne glede na čas in namen premika, moramo